

ning af återremiss i vissa delar af Utskottets Betänkande N:o 2, angående allmänna bevillningen.

Kammaren åtskiljdes kl. 9 e. m.

In fidem

O. Brakel.

Lördagen den 8 April 1871.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

I anseende till Herr Grefven och Talmannens frånvaro fördes ordet af Herr vice Talmannen.

Justerades fyra protokollsutdrag för den 5 dennes och protokollet för den 29 sistlidne Mars.

Föredrogs ånyo Bevillnings-Utskottets den 3 och 5 dennes bordlagda Memorial N:o 4, i anledning af återremiss i vissa delar af Utskottets Betänkande N:o 2, angående allmänna bevillningen.

Grefve Mörner, Carl Göran: Det vill synas mig som om vid detta tillfälle Bevillnings-Utskottet sträckt sitt syftemål att distinkuera väl långt, då Utskottet funnit sig förhindradt att handlägga den ifrågavarande återremissen. Utskottet säger, att de af Andra Kammaren beslutade förändringarne i Bevillningsstadgan endast beröra frågan om den *ort*, der bevilling bör påföras, och således icke kunna anses medföra förändring i grunderna för någon bevilling, sättet för deras tillämpning eller bevillingens fördelning till utgörande. Det är mycket svårt att finna, hvar den rätta gränsen är för hvad som skall hänföras under den rubrik af bevillningsfrågan,

som förekommer i 71 § Regeringsformen, men jag tror dock icke, att man får tolka den så, att, om det till exempel skulle behaga Bevillnings-Utskottet att föreslå nedsättandet af en centralkomité, som skulle beskatta hela landet, och man för ett sådant förslag skulle erhålla den ena Kammarens bifall, man skulle anse saken vara afgjord, utan att den Andra Kammaren skulle få yttra sig derom. Mig förefaller det uppenbart, att Andra Kammaren är berättigad att fatta beslut i förevarande fråga, och jag anhåller därför om återremiss af betänkandet.

Friherre af Ugglas: Med anledning af Grefve Mörners yttrande ber jag till en början få meddela, huru ett alldeles lika beskaffadt ärende blifvit tillföre behandladt. Vid 1865—1866 årens riksdag väcktes en motion om införande i 9 § Bevillningsstadgan af en föreskrift, att bankbolag, som hade flera kontor, skulle erlägga bevilling på de särskilda orter, der kontoren voro belägna. När detta ärende förekom hos Rikets Ständer fattade tre stånd sammanstående beslut, under det att det fjerde ståndet eller Borgareståndet fattade ett beslut i andra ordalag, men, då frågan derpå återkom till Bevillnings-Utskottet, förklarade detta med återopande af fullkomligt samma skäl, som finnas anförda i det nu förevarande betänkandet, frågan vara afgjord genom tre ständs beslut, till följd hvaraf Borgareståndets återremiss icke kunde föränleda någon åtgärd. Om frågan ansetts vara af bevillningsnatur, hade icke ett sådant yttrande af Bevillnings-Utskottet vid 1865—1866 årens riksdag kunnat af Rikets Ständer godkännas, ty enligt då gällande Riksdagsordning skulle sådana bevillningsfrågor, angående hvilka stånden stadnade i olika beslut, blifva föremål för omröstning i förstärkt Bevillnings-Utskott. Frågan är i förevarande fall densamma, ty förslaget är bifallet af Första, men afslaget af Andra Kammaren; och, om Utskottet uppmanat Andra Kammaren att fatta beslut, hade Utskottet förutsatt, att frågan borde blifva föremål för gemensam omröstning, ty eljest hade en sådan uppmaning varit utan ändamål. Då den ifrågavarande föreskriften afser endast det ställe, der bevillingen skall påföras, så kan väl icke sägas att frågan berör grunderna för bevillingen, hvilken väl blir orubbad vare sig bevillingen erlägges i Stockholm eller i Upsala; och då frågan icke heller berör sättet för grundernas tillämpning eller bevillingens fördelning till utgörande, hemställer jag om icke Utskottet rätt förfarit. I öfrigt öfverlemnar jag till Herr vice Talmans afgörande, huruvida det yrkande, som Grefve Mörner framställt, kan vinna Kammarens bifall och om icke den enda grundlagsenliga behandling, ärendet bör vinna, är, att memorialet lägges till handlingarne.

Grefve Mörner: Det kan icke vara fråga om att upprifva denna Kammares beslut, men, om Utskottet skulle förklara denna fråga, som man anser vara af bevillnings natur, förfallen, tror jag, att det är denna Kammares både rättighet och skyldighet att icke lemna sådant oanmärkt utan skicka frågan tillbaka till Utskottet, så att den måtte erhålla grundlagsenlig behandling och på det att man icke

genom att godkänna Utskottets förfarande må gifva Utskottet stöd för att motsätta sig det beslut, som Medkammaren kan komma att fatta. Man har såsom stöd för Utskottets hemställan åberopat ett beslut af Rikets Ständer vid 1865—1866 årens riksdag. Detta tillkom dock enligt den grundlag, som då var gällande, och enligt tre ständs sammanstående mening, men i detta fall finnes icke någon sådan pluralitet, utan den ena Kammaren står nu mot den andra. Jag har icke haft tillfälle att i detta fall jemföra ordalagen i den gamla grundlagen med de i den nya, men jag tror, att man skall hafva svårt att förneka, att här icke är fråga om grundernas tillämpning, då fråga är, huruvida bevilning skall påföras å ett eller flera ställen; och af detta påförande beror skattens bestämmande. Jag fortsätter mitt yrkande om återremiss.

Friherre Raab, Adam: Jag får förklara, att jag icke kan se denna sak annorlunda än Grefve Mörner, eller att frågan, *hvarst* skatten skall debiteras, så nära berör *sättet* för skattens debiterande, att man icke kan komma från en gemensam omröstning i frågan, om Kamrarna deri stadna i olika beslut. Att saken icke behandlats på sådant sätt vid 1865—1866 årens riksdag, kan icke gälla såsom prejudikat, då vi nu arbeta under en ny riksdagsordning. Då jag icke kan finna, att Utskottets förfarande är fullt öfverensstämmande med grundlagens bokstaf, vill jag icke, att vi nu skola fatta beslut i enlighet med Utskottets åsigt.

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad och Herr vice Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden å dels memorialets läggande till handlingarne och dels återremiss deraf; framställde Herr vice Talmannen proposition å förstberörda yrkande och, då dervid svarades många ja jemte åtskilliga nej, förklarade sig hafva funnit ja öfvervägande.

Föredrogos och lades till handlingarne Lag-Utskottets den 5 dennes bordlagda Betänkanden:

N:o 17, i anledning af återremiss af Utskottets Utlåtande N:o 8, i anledning af ej mindre Kongl. Maj:ts nådiga proposition om antagande af en författning angående förändrad lydelse af 2 kapitlet 11 § Strafflagen, än äfven enskilda motioner i samma ämne; och

N:o 18, i anledning af återremiss af Utskottets Utlåtande N:o 15, i anledning af väckt motion om ändring i Kongl. Förordningen den 14 April 1866, angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof.

Föredrogos, men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet Lag-Utskottets den 5 dennes bordlagda Utlåtande N:o 19, i anledning af

Kongl. Maj:ts nådiga proposition om antagande af en författning angående sparbanker.

Föredrogs Särskilda Utskottets den 5 dennes bordlagda Utlåtande N:o 1, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående landtförsvarets ordnande samt i anledning af de inom Riksdagens båda Kamrar i samma ämne väckta motioner.

Flere ledamöter begärde detta Utlåtande ånyo på bordet; hvarjemte anmälde sig och yttrade

Grefve Hamilton, Henning: Enligt öfverenskommelse inom Talmanskonferensen får jag hemställa, att Särskilda Utskottets nu andra gången bordlagda utlåtande måtte sättas främst på föredragningslistan för Måndagen den 17 i denna månad.

Detta förslag bifölls.

Anmälades och bordlades Stats-Utskottets nedannämnde Utlåtande och Memorial, nemligen:

N:o 42, i anledning af väckta förslag dels om beviljande af anslag till stambanor, dels om uppgörande och fastställande af plan för enskilda jernvägsanläggningar, samt anvisande af statsbidrag till dylika anläggningar;

N:o 43, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut uti åtskilliga frågor rörande anslagen under Riksstatens Sjunde, Åttonde och Nionde Hufvudtitlar;

N:o 44, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om anslag till ett kasernetablissemment för Svea artilleriregemente; äfvensom

Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 5, angående vilkoren för tillverkning och försäljning af bränvin.

Härefter uppropades och yttrade:

Grefve Hamilton, Henning: Jag får hemställa, att Kammaren behagade besluta, att samtliga nu föredragna betänkanden måtte, för att kunna i nästa plenum andra gången bordläggas, uppföras främst på föredragningslistan för samma plenum.

Uppå gjord proposition lemnade Kammaren till detta förslag sitt bifall.

Kammaren åtskiljdes kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

In fidem
O. Brakel.